

VESTITORUL

Organ al Eparhiei române unite de Oradea și revistă de cultură religioasă.

Redacția și Administrația:
Oradea,
Parcul Ștefan Cel Mare No. 8.

Apare la 1 și la 15 a fiecărei luni.

Abonament:
Pe un an 120 Lei.
Exemplarul 5 Lei.

PARTEA NEOFICIALĂ

Unde-i adevărul?

Adevărul e un talisman scump care l găsec sufletele curate, un magnet misterios ce atrage numai sufletele neprihănite și desbrăcate de haina uricioasă a prejudecăților și a urei. El e însușirea esențială a lui Dumnezeu, care e însuș adevărul, în care nu e nici minciună nici viclesug. Eu sunt . . . adevărul . . . De aceea adevărul încălzește, ridică și nobilitează, căci e rupt din însaș firea lui Dumnezeu.

Așa se explică de ce cele mai alese și mai frumoase suflete ale omenirii au îmbrățișat învățătura Bisericii creștine catolice, depositara adevărilor divine pe pământ, până când persoanele cari au trecut dela catolicism la alte confesiuni, au trecut din mescchine interese omenesti, sau pentru ca să dea frâu liber patimilor lor. Istoria ne servește cu mii de exemple că suflete ca Brunetter, François Copée, Joris-Karl Huysmans, Paul Claudel, Ioan Jørgensen, Albert de Ruville, Sofia Svetșin, Vladimir Solovlev, Giovanni Papini, ș. a. revenind la catolicism au luat nu calea favorurilor lumești, ci calea crucii și a suferințelor eroice, pentru că vrășmașii adevărului s'au năpustit asupra lor cu torente de insulte sau cu tăcerea omorătoare. Aceste suflete alese ale omenirii cari și în buțul prigonirilor amare și dureroase au ținut la catolicismul îmbrățișat de ei după serisoase cercetări și precumpăniri, ne sunt o puternică dovadă că în el au aflat adevărul lui Hristos.

Biserica lui Hristos cea catolică prin însuș faptul exilinderii sale la toate popoarele, fără granițele înguste ale „sfântului egoism național”, prin sfințenia ei fără pereche, prin bogăția roadelor sale în tot binele, prin unitatea-i desăvârșită, prin stabilitatea ei neînvinsă, prin apostolicitatea-i sigură și vădită, este cel mai sigur argument al adevăratății ei, căci și Hristos a fost al tuturor neamurilor, a murit pentru păcatele lumii întregi, în urmare ne-a rescumpărat pe toți și ne-a învățat să ne iubim unli pe alții ca frați, fără deosebire de rassă sau națiune, întemeiând o Bi-

serică Una, sfântă, catolică și apostolică și nu autochefală și națională.

Invinuirile ce i-se aduc Bisericii catolice sau sunt simple columnii izvorâte din răutate, sau sunt afirmații de bună credință izvorâte din necunoașterea trecutului și a prezentului ei, precum și din necunoașterea scopurilor, idealurilor și a învățăturii ei. Toți câți s'au pus s'o studieze mai aproape, în trecutul și'norganizația ei, au rămas convinși despre supranaturalitatea ei. Eminescu într'un moment de profundă obiectivitate declarase că toate popoarele cari sau ridicat la un nivel mai mare de civilizație, dacă nu sunt, au fost cel puțin, catolice.

Că biserica cea catolică e vrășmașă sentimentului național, sau că ar stăngeni câtuș de puțin expansiunea forțelor naționale, e o afirmațiune searbădă, ce nu merită nici luată în considerare, până când istoria ne arată că popoarele catolice au mers totdeauna în fruntea civilizațiunii omenesti și au fost cele mai înfocate cultivatoare al sacrului foc național, dovadă Italianii, Francezii, Spaniolii, Belgienii, etc. Că în Biserica cea catolică este imoralitate și stricăciune, ipocrizile și șarlataniile, se poate căci, e compusă și ea din oameni din carne și oase; dar omul nepreocupat va vedea și aceea, că faptele bune, spiritul de jertfă și de pocăință, spiritul de dragoste frățească, zelul și însuflețirea de a face și de a răspândi binele, sfințenia întrupată în atâtea persoane alese ale ei, pe cari le cunoaște istoria tuturor timpurilor, întrec cu mult mica dălmă a scandalurilor, așa cum întrece Everestul munții Bihorului. Apoi n'a spus însuș Hristos că scandalurile trebuie să fie chiar și în sânul Bisericii sale? Ori scandalurile de acestea n'au fost și în biserica lui Hristos înainte de desbinare, ori sunt aceste scandaluri mai multe în biserica cea catolică decât în celelate? Comparațiile putem face între confesiune și confesiune, studiindu-le din roadele lor, dar nu trebuie să folosim slăbiciunile oamenilor ca arme împotriva adevărului strălucit al lui Hristos. Ori câtă imoralitate ar descoperi răuvoitorii catolicismului în Papii borgiani, eretici nu vor găsi între ei nici cu lumina.

Că Biserica cea catolică ar fi falsificat depozitul credinței adus de Hristos și propovăduit de Apos-

toli, introducând dogme noi, e o acuză din cele mai nemeritate, când întreagă învățătura ei azi după 20 de veacuri nu cuprinde nimic, ce să nu aibă temeiul în Sfânta Scriptură sau ce n'a fost crezut în Biserică în toate timpurile și ce să nu se poată explica prin legea evoluției vitale, la care e, și trebuie să fie, supusă și Biserica lui Hristos, dacă nu vrea să ajungă mumie la muzeu. Dogma despre purcederea Spiritului Sfânt și dela Fiul, neprihănită zămislire a Maicii Domnului, primatul papal și infabilitatea Papei în chestii de credință și de morală, sunt adevăruri mărturisite de înșiși Părinții bisericii orientale și crezute în Biserica lui Hristos în toate timpurile.

Unde vom găsi dară adevărul? Unde ne vom adăpa inimele noastre însetate după adevăr și dreptate și mângâiere și întărire, dacă nu acolo unde l-au căutat și aflat și spirite mari ale omenirii; unde dacă, nu în acea instituție dumnezeiască care a lăsat-o Hristos să fie far și călăuză pe marea viforoasă și spumoasă a vieții noastre pământestii, spre portul et ernelității, în Biserica cea Una, Sfântă, Catolică și Apostolică a lui Hristos.

P. T.

D. Nicolae Coculescu

directorul Observatorului de astronomie din București a trecut la catolicism.

— Dela corespondentul nostru special din București. —

În Ianuarie toate jurnalele au vestit că d-l Nicolae Coculescu, celebrul profesor la Universitatea din București, a fost primit în audiență particulară de S. S. Papa. Mai în urmă s'a aflat că înainte de aceasta învățatul profesor ieșise din sânul Bisericii neunite recunoscând în Episcopul Romei pe Capul văzut al Bisericii lui Cristos. În anul 1922 d-l Coculescu a luat parte la conferința panortodoxă din Constantinopol ca delegat al Sf. Sinod din București. Acest pios creștin care este un astronom cu reputație universală, nu a putut fi decât sdruncinat văzând cum într-o chestie așa de simplă ca a calendarului unii conducători ai bisericilor neunite din vecinătate, din ignoranță, pasiune sau alte interese inavuabile, se încearcă încă să reziste adevărilor științifice și hotăririlor luate în unanimitate.

Ca români și catolici nu ne putem decât mândri când un profesor învățat, Directorul Observatorului de astronomie din București, N. Coculescu vine în sânul Bisericii Universale, părăsind neunirea. Iată cum își face adevărul cale înainte și cum îl găsec cei ce-l caută cu inimă neprihănită, cu curaj și fără de frică de oameni. Fi-va gestul curajos al D-lui Coculescu în stare să împrăștie întunericul și frica ce acoper încă mințile și inima atâtor buni creștini dela noi, cari doresc să cunoască adevărul?

Manevre prozelitiste în județul Arad.

Am cetit în „Neamul Românesc” în „Biserica și școala” și mai alte ziare despre numeroasele treceri la ortodoxie din județul Arad. Am fost întrebat de mai mulți prieteni, că propriaminte care este adevărul? Le-am răspuns, că eu niciodată n'am luat în serios propaganda ortodoxă. Nu am luat-o în serios, pentru că o propagandă religioasă nu se face cu vorbe de reclamă ca: „religia statului”, „statul ortodox” „unație lege ungurească” etc., ci o propagandă bună religioasă se face numai de oameni cu viață și convingeri religioase având totdeauna intențiunea bună de a lumina și învăța poporul dela sate, iar nu de-al trage pe sfoară cu fel și fel de promisiuni irealizabile! Eu sunt de părerea, că lucrurilor bune și veritabile nu le trebuie reclamă, și din acest motiv nu am publicat „realități” ca acele din „Biserica și școala” No. 8 a. c., referitor la parochiile noastre: Mocrea, Chereluș, Nadăș etc. Fiind însă vizat de părintele Ciuhandu în acest număr al revistei „Biserica și școala” și fiindcă se provoacă chiar la persoana mea, să vedem prin urmare care este adevărul și să constatăm cari sunt adevăratele realități!!

Vom începe cu parochia unită Mocrea din județul Arad. Mocrea a fost o parochie foarte liniștită. Oamenii așa au știut, că ei sunt uniți, că sunt arădani și buni români. Unii domni ortodoci însă în lipsa altei ocupațiuni mai serioase au început a se ocupa de ei în senz prozelitist zicându-le: „voi ca uniți nu sunteți români, că legea unită este lege ungurească”, deci ca să fiți români trebuie să treceți la legea statului, la ortodoxia de stat, la legea străbună, că pe asta este și ordin ministerial!!...

— În o astfel de atmosferă falsă, eu ca preot misionar a trebuit să clarific situația tulbură, ce s'a format între credincioșii noștri din Mocrea, ceiace la sfințirea de clopote prin o predică am și făcut-o spunându-le într'altelă că întru cât ne privește pe noi Români uniți cu Roma, putem sta totdeauna cu fruntea deschisă și în fața celor mai exagerate postulate de naționalism, pentru că Biserica noastră unită are gloria de a fi dat neamului românesc archierei martiri ca Inocențiu Micu-Klein și Grigorie Maior, cari mai bucurosi au părăsit scaunele vlădicești, decât să lase o iotă din drepturile Bisericii și ale neamului lor românesc! Biserica unită a dat neamului românesc pe marii apostoli ai deșteptării noastre naționale pe G. Șincal, Samoilă Klein și Petru Maior; a dat pleiada întreagă a dascălilor însușești ca A. Pumnul, A. Papiu-Illarion, I. Maioreșcu, A. Mureșanu, clericul unit, care a scris cu litere de foc pentru Români din patru unghiuri cel mai frumos și mai înflăcărat imn național: „Deșteaptă-te române” l..

Pe câmpul libertății unitul Simion Bărnuț a fost

acela, care a rostit cel mai înflăcărat discurs de în-suflețire celor patruzeci de mii de români adunați pe câmpul libertății. Ce să vă mai zic de ceilalți deș-teptători ai neamului românesc cum a fost canonicul T. Cipariu dela Blaj, care a rostit cel mai fulgerător discurs pentru limba românească; cum a fost, mai departe, canonicul Bunea, episcopul Vulcan, episcopul Pavel și Radu și părintele Dr. Vasile Lucaciu etc... În fața acestor figuri mărețe cine poate trage la îndoială naționalismul nostru al uniților? Iar dacă după toate acestea cineva totuși vă trage la îndoială na-ționalismul vostru românesc, acela vă este străin vouă și nu vă cunoaște, acela fățiș vă insultă și vă batjocorește pe voi!!...

— Acesta a fost firul roșu al predicii mele din Mocrea, despre care zice părintele Ciuhandu în „Biserica și școala”: „Când poporul se desmeticește, bateți numai câmpii dogmelor și intereselor papale, Dlor dela Blaj și airea, cum a făcut-o și păr. I. Turdean, preotul misionar gr. cat. dela Oradea, Dumineca trecută la sfințirea clopotelor uniete dela Mocrea, scoțând sabia cuvântului în interesul religiei papale”.

— Atât. Va să zică pentru Sfinția Sa oamenii cu trecut istoric și luminătorii neamului românesc sunt „interese papale” sunt „interesele religiei papale” — în toate vede numai „interese papale”! Adecă în fine tot papa e de vină! Asta e groaznica realitate!

Ca să ne convingem pe deplin despre ce se pe-trec pe aici voiu cita un specimen de „realități” și anume:

„Uite de pildă Mocrea — scrie păr. Ciuhandu în „Biserica și școala” Nr. 8. — „s'a ținut în 8—10 Februarie, o anchetă toc-mai pe urma denunțului celor doi Pușcași la episcopia gr. cat. din Oradea și de acolo la Ministeriile Cultelor și Comunicațiilor. D-nii Pușcași: tatăl și fiul, apoi soția și mamă a acelorași, cu câțiva aderenți personali, au semnat mai multe acuzații împotriva șefului gării Petrescu Petre dela Mocrea și a altor ceferiși, că-i mănecă pe unieții de acolo. Și când colo, se dovedește tocmai con-trarul și că tovarășia unieții a lucrat chiar și cu iscălituri false, și ca să-și creteze aparență de a fi mai mulți jăbitori și martori, d-na preoteasă iscălea, când cu numele de femeie măritată, când cu cel de domnișoară!.. În rezultat: la anchetă, treaba unieților dela Mocrea, prinși cu mâța 'n sac, a ieșit tocmai pe doș. Aceasta este una realitate”.

La aceasta „realitate” răspund cu procesul ver-bal dresat în această cauză în Mocrea. Iată-l după cum urmează:

Proces verbal dresat la 9 Martie 1926 în bi-roul parohiei unite din comuna Mocrea, județul Arad de către Ioan Turdeanu, misionarul Eparhiei unite de Oradea Mare, în baza ordinului Prea Ven. Ordinariat episcopesc unit No. 471/1926. Prezenți au fost sub-scriși.

Misionarul diecezan: Ioan Turdeanu face cunos-cut celor prezenți, că este trimis din partea Prea Ven. Ordinariat episcopesc unit de Oradea-Mare, ca să ancheleze și să constateze autenticitatea și veracita-tea iscăliturilor și declarațiilor, pe cari le-a prezentat preotul unit din Mocrea, Ioan Pușcașiu și în baza căror declarații Episcopia unită din Oradea-Mare a

intervenit la Înaltul Ministeriu pentru pedepsirea funcționarilor de C. F. R., cari se amestecă în che-stiile religioase ale credincioșilor și fac propagandă prozelitistă. Cei prezenți după-ce au fost informați despre starea faptică a lucrului și după-ce li-sa cetit declarațiile iscălite de ei și de martori au fasionat următoarele: Ana Blaj domiciliată în Mocrea declară la proces verbal următoarele: în 6 Nov. 1925 m'am prezentat la parohie și am zis: dle părinte, ce să fac că magazinarul dela gară Petru Șeștinaru a zis cătră mine să botez pe nepotul meu nou născut la popă ortodox. Eu am zis, că ba! Atunci el a zis nu?, bine dar. În ziua următoare a venit în comună șeful de gară Petre Petrescu, însă n'a venit la noi în casă ci fiind eu în ocol cu fiul meu Ioan Blaj a zis ce mai faceți? Eu am zis, așteptăm nepotul dela botez. El — șeful de gară — a zis: da nu ați botezat la popă ortodox? E am zis nu, la ce el a zis: bine dar. Zaharie Bulza, domiciliat în Mocrea declară la proces verbal următoarele: În noaptea zilei de 24 Octom-brie 1925 Ilie Berlo, fost servitor la primăria Mocrea, Aurel Tirica, împegaț la gara Mocrea și Petru Bog-dan tinărul, au umblat noaptea prin comună și au venit și la noi și ne-au provocat insistând cu stăruință ca să ne înscriem a trece la ortodoxie: despre a-ceasta am dat cu datul 17 Nov. 1925 o declarație, care declarație o susțiu și o recunosc și azi de a mea, iscălitura o recunosc de a mea proprie și o întăresc și azi cu subscrierea mea proprie. Faptul, că aceasta semnătură a mea am demegaț-o în fața pă-rintelui Galațion, care a venit să ancheleze la Mo-crea în cauza propagandei ortodoxe, a provenit de acolo, că nu-mi puteam închipui cum ar fi putut a-juțe în mâinile păr. Galațion o declarație, care eu am dat-o păr. nostru I. Pușcașiu și astfel am crezut, că e vorbă acolo de ceva falsificare a numelui meu și din aceasta pricină am denegaț semnătura. Sem-nătura din aceia declarație însă o recunosc într-o toate de a mea proprie. Ioan Ursuș, Virgil Pușcașiu, An-ton Catană și Alexandru Popa predau la proces verbal, că susțin și recunosc declarația dată de ei în 10 Nov. 1925 și prin aceste confirmă iscălitura lor de acolo din acea declarație și de prezinte încă mărturisesc și declară, că cele afirmate de ei în aceia declarație sunt adevărate și anume, că în 4 Nov. 1925 noaptea a venit în comuna Mocrea părin-tele ortodox din Ineu Cociuban, ca să amăgiască po-porul a trece la ortodoxie și pravocat fiind a părăsi localul adunării în mai multe rânduri de către prima-rul și polițistul comunal, a părăsit localul, însă a învitat poporul ca să meargă cu dânsul la gară pen-tru de a le vorbi acolo și la aceasta mulțimea din popor la și urmat până la gară.

— Ioan Stanca, Alexandru Popa și Ioan Ursuș confirmă și susțin de alor iscălitura din declarația făcută de ei în 10 Nov. 1925. Ei și azi declară și mărturisesc, că au auzit din gura acelora, cari voiau să treacă la ortodoxie, că păr. Cociuban din Ineu le-a promis 5 jugh. de pământ pentruca să treacă la or-todoxie.

— Fiind întrebați la proces verbal: Virgil Puș-cașiu Irina Pușcașiu Fărcașiu și Ioan Pușcașiu preotul, că recunosc și susțin iscălitura din de-clarajia dată din 15 Nov. 1925. Ei răspund, că da o recunosc și confirmă. Totodată declară și aci la pro-ces verbal, că în 10 Nov. 1925, când au venit la o-ficiul parohial să facă declarația de trecere 7 cre-

dincioși, tot cu aceștia au intrat în oficiul parochial pâr. ortodox Cociuban din Ineu, părintele Draia din Moroda și impegatul de mișcare dela C. F. R. Aurel Tirica aceștia nu au figurat ca martori. Noi numai așa ne explicăm lucrul, că aceștia au venit numai să influențeze pe cei ce făceau declarație de trecere. — Ioan Horvath confirmă iscălitura din declarația dată de el la 22 Nov. 1925 și predă și azi la proces verbal, că impegatul de mișcare dela C. F. R. Aurel Tirica în gara Mocrea a amăgit credincioșii uniți ca să treacă la ortodoxie și au făcut înscrieri cu ei. Pavel Suciu confirmă iscălitura din declarația dată de el la 17 Nov. 1925. Pavel Feier susține și confirmă iscălitura din declarația dată de el în 4 Dec. 1925. Predă la proces verbal că nu șeful ci impegatul la dus în biroul șefului de gară, unde și impegatul și și șeful de gară Petre Petrescu au zis să mă înscriu pe lista de trecere la ortodoxie. Eu am zis, că dacă toți să înscriu să mă înscrie și pe mine, că eu nu știu scrie, la ce îndată m'a înscris pe lista de trecere șeful de gară Petrescu. De trecut eu însă n'am trecut și nici prin minte nu-mi vine să trec la ortodoxi.

— Ioan Mărcuț alui Sincu predă la proces verbal, că recunoaște și confirmă subscrierea sa din declarația dată de el cu datul de 4 Dec. 1925. Predă la proces verbal, că la atelierul gărei Ineu în 22 Nov. 1925 au fost picherul Popovici, șeful gărei Petrescu și preotul ortodox Cociuban și aici a zis picherul Popovici să se deie uniții ortodoxi, că pe asta este ordin ministerial, Lucrătorii dela gară și dela C. F. R. venind cu echipele dela Ineu la Mocrea, aici șeful de gară Petrescu ne a chemat în biroul gării Mocrea și a zis, ca să trecem la ortodoxie, că toată lumea trece. Preotul ortodox Cociuban a zis, că toată lumea să se facă ortodoxă, că atunci va fi mai bine și vor primi pământ. — George Cismaș predă la proces verbal, că recunoaște și confirmă declarația dată de el în 22 Nov. (1925). El a scris-o și susține toate acele din declarație. Popa Pavel predă la proces verbal, că recunoaște și confirmă subscrierea, ce a făcut-o în declarația, ce a dat-o la 17 Nov. 1925. Anton Catana alătură la proces verbal o declarație dată și scrisă de el în 5 Martie 1926 prin care declarație i și recunoaște și confirmă iscălitura s'a pe care înainte părintelui Galacțion nu a recunoscut, fiindcă n'a fost informat despre ce este vorbă.

Ne fiind alt obiect procesul verbal a fost citit, explicat și scris. D. C. M. S. Înaintea noastră: Ioan Turdean, misionarul diecesan, conducătorul procesului verbal. Ioan Pușcașiu, Ioan Ursuț, Pavel Popa Ioan Stenca, † Ana Blaj, † Pavel Feier, Ioan Turdean, scriitor de nume, Pavel Suciu, Cismaș George, Ioan Horvath, Anton Catană, Irina Fărcaș, Zaharie Bulza, Virgil Pușcașiu, Mărcuț Ioan, Alexandru Popa.

Din acest proces verbal reiese realitatea cum impegatul, șeful, magazinerul, preoții ortodoxi vecsează credincioșii noștri uniți să treacă la ortodoxie. Și totuși după atâtea sforțări și tulburări și după atâtea energie risipită din partea ortodoxilor în parochia noastră unită Mocrea au trecut legalmente până acum dela uniți la ortodoxi numai trei-zi trei persoane, Acesta este trîmbițatul rezultat al marilor treceri din Mocrea. Cam slabă ispravă pelângă așa mare aparat oficios și neoficios de propagandă.

În numărul următor vom vedea isprăvile din Chereleș, Nadăș, etc.

Dat în Arad, la 10 Martie 1926.

Ioan Turdeanu,
misionarul Eparhiei unite de Oradea.

Pe ce se razimă primatul de jurisdicție al episcopului dela Roma.

II. Primatul Papilor în istorie.

(Urmare din No. 5—1926).

F) Erezia lui Nestorie, patriarh al Constantinopolului.

Cazul patriarhiului Nestorie al Constantinopolului (431) încă e un eveniment ce ne dovedește primăția papală ajunsă la deplină dezvoltare.

Patriarhul Nestorie, urmașul lui Atticus și Sisinie, adus pe scaunul patriarhal al Cp.-lui din Antiochia, ca sf. Ion Gură de Aur, pentru calitățile sale de om cu minte și orator distins, nu întârzie a cere aprobarea și recunoașterea sa dela Roma. În primii ani ai păstorii sale face întrebări la Roma în cauza pelagianismului ai cărui reprezentanți (Iulian de Eclanum, Orontie, șcl.) venira la Constantinopol; dar Papa cunoscând șiretenia lui, nu-i răspunde nimic.¹⁾

Nestorie tare în ale științei și încrezându-se peste măsură în puterile intelectului său, începu să predice o învățătură despre cele două naturi ale lui Is. Hr. în care nu se exprima clar unitatea personală a celor două naturi din Hristos, denegând clar și categoric titlul de *theotokos* (Născătoare de D-zeu.) Preacuratei Fecioare Maria. Aceasta învățătură raționalistă a lui Nestorie avu darul să scandalizeze pe mulți dintre preoții și diaconii marii biserici a Constantinopolului, ba chiar și pe mulți laici. Nestorie avu imprudența să escomunică pe cei ce-l contraziceau. Aceștia însă protestează și recurg la împăratul Teodosie II cerând un sinod ecumenic. Nestorie se refugiază la o putere mai sigură trimițându-și omiliile sale ce le-a ținut în biserica din Constantinopol Papei Celestin, să vază de cuprind ceva eretic.

Faima scandalului constantinopolitan trecu repede și în alte părți și provincii. S. Ciril, episcop al Alexandriei Egiptului, se scandaliză foarte de cele auzite despre Nestorie. De aceea jinu de datorita sa de-a avertiză pe Nestorie prietenește și frățește despre răul ce-l face Bisericii învățând erezii despre Hristos. Nestorie însă îi răspunde sarcastic.

¹⁾ „Saepe rescripsi beatitudini tuae propter Iulianum, Orontium, et ceteros . . . At huc usque scripta de his a tua veneratione, non suspeximus . . . Nunc enim ab incertis dictis eorum non habet quis ad quod se convertat . . . Doceri autem volumus quem de his sententiam . . . teneamus“, zice el către Papa Celestin, cf. Loofs F. Nestoriana p. 170 sqq“

Ciril sesiză și curtea imperială, dar mai vârtos ținut de datorită, să a înformă pe Papa dela Roma, cerându-i să declare el, dacă e cazul să se separe de Nestorie în credință și să facă să se separe și alții de el, căci el nu va face nimic până nu se va rosti Papa¹⁾.

Papa informat și din alte părți despre Nestorie, adună sinod cu ai săi, din care emană patru epistole, din cari toate patru vorbește urmașul sf-lui Petru cu autoritate. E deajuns să le citim și să ne convingem despre convingerea cea mare de care erau cuprinși Papii în acel timp, că ei sunt urmașii lui Petru cu drept de-a dispune în Biserica întreagă.

Lui Ciril îi scrie Papa, că-l doare de cele întâmplare cu Nestorie, nu poate considera de excomunicați pe cei excomunicați de Nestorie și că pe el (Ciril) îl constituie delegat al său, că în numele și cu autoritatea sa să provoace pe Nestorie, că de nu va retracta în curs de zece zile dela primirea somațiunii din partea lui Ciril, va fi excomunicat și Ciril să pună alt patriarh în numele Romei: „Auctoritate igitur tecum Nostrae Sedis adscita, Nostra vice usus, hanc exsequeris districto sententiam, ut intra decem dies . . . pravas praedicationes suas condemnet . . . aut nisi hoc fecerit mox Sanctitas tua Ecclesiae illi prospiciat“ (ep. 11, 4 M. L. 50, 463; Mansi, 4, 10, 20 E. s.) De unde are oare Papa putere să depună pe Patriarhul Cpolei? „Auctoritate Nostrae Sedis“, zice.

Papa scrie și episcopilor orientali o scrisoare, în care spune, că de nu va retracta Nestorie învățăturile sale greșite despre nașterea lui Hristos în zece zile, va fi depus. Aceasta sentință să oștie toți că o rostește în numele lui Hristos! („Hanc de eodem Nestorio sciat Sanctitas tua a Nobis, immo a Christo Deo, latam esse sententiam“. ep. 12 ib. 467 sq).

Clerului și poporului din Cp. îi scrie Papa că să ia la cunoștință, că toți aceia pe cari i-a excomunicat Nestorie nu sunt excomunicați, ci rămân și pe mai departe în comuniunea Bisericii universale, că a delegat pe Ciril cu executarea sentinței și Nestorie, dacă în 10 zile nu retractează, va fi depus. Aceasta e definiția (oros) noastră (ep. 14, 8, ib 497).

În fine Papa îi scrie și lui Nestorie, în care-i aduce la cunoștință aceiași sentință a sa și-i comunică, că Ciril e reprezentantul său zicând: „Aperte igitur hanc Nostram scias esse sententiam ut, nisi de Deo Christo nostro ea praedices quae et Romana et Alexandrina et universalis Ecclesia catholica tenet... et hanc perfidam novitatem . . . intra decimum diem a primo innotescentis tibi huius conventionis die numerandum aperta et scripta professione demnaveris, ab universali Ecclesiae catholicae communione deiectum . . .“ (ep. 13, 9, M. L. 50, 482 sq, Mansi, 4, 1034).

Iată dar că Papa judecă și pe patriarhul din Constantinopol!

Ciril însă ținând mai mult la pierderea lui Nestorie, decât la retractarea lui, așa după cum voi Papa, — nu execută îndată sentința Papii, ci îi lăasă timp lui Nestorie să ceară lui Teodosie un sinod ecumenic, care și fu convocat de către împăratul pe ziua de Rusalii la Efes (451).

Papa nu luă în nume de rău aceasta prevenire a orientalilor, sperând că Nestorie se va întoarce. De aceea trimite și el delegați la sinod, dându-le instrucțiuni să se țină întru toate de cele ce va face Ciril, pe care l'a constituit locțiitor al său.

Sinodul trebuia să se deschidă la 7 Iunie, dar Ioan al Antiochiei, cu episcopii săi, nu sosise încă. asemenea nici delegații Papii. Cei adunați, aproape două sute de episcopi, așteptară două săptămâni. În fine Ciril, știindu-se pe sine investit cu autoritatea episcopului dela Roma, cu toate protestările comisarului imperial și ale lui Nestorie, deschide prima ședință a celebrului sinod dela Efes. Cei dându-se diferite epistole în cauza lui Nestorie, într'altelă aceea a lui Celestin, Nestorie, deoarece nici după trei citații nu se prezintă în fața sinodului, este depus din demnitatea sa de episcop. Aceasta a făcut-o sinodul zice „constrânși de canoane și de epistoala Preasfântului nostru Părinte și conlaturghisitor Celestin, episcopul bisericii romane („Coacti, katapichthentes) per sacros canones et epistolam Sanctissimi Patris Nostri et sylliturghi Caelestini Romanae Ecclesiae episcopi . . . D. N. Iesus Christus . . . Nestorium episcopali dignitate privatum definit“. ¹⁾ Sinodul comunică sentința sa lui Nestorie, clerului și poporului din Constantinopol, precum și împăratului Teodosie cerând să aprobe cele hotărâte și definite în cauza lui Nestorie.

În aceasta scrisoare către împăratul Sinodul amintește că a trebuit să decidă astfel, fiindcă așa decisese deja mai înainte episcopul marelui Rome. „Deposuimus Nestorium . . . laude facta (epenesantes) Caelestino Ssmo magnae Romae episcopo, qui ante nostrum suffragium (psifu) damnavit haeretica dogmata Nestorii“²⁾.

Situația se încurcă, deoarece nu numai Teodosie nu vrea să aprobe cele hotărâte în sinodul ținut de Ciril, ci pentru că sosind Ioan al Antiochiei în ziua de 26 Iunie (cu 19 zile întârziere), ține cu Nestorie și vre-o 40 de episcopi de ai lor un contrasinod (un alt latrociniș Efesinum) în care excomunică pe Ciril și pe toți aceia cari țin cu el.

Într'acestea sosesc delegații Papii, doi episcopi și preotul Filip, cari se alăturară către sinodul lui Ciril, citesc scrisorile Papii și cer ca tot sinodul să se alătore sentinței din acele scrisori. Sinodul aclamă

¹⁾ Vezi ep. M. G. 77, 84; M. L. 50, 453.

¹⁾ Mansi, 4, 1212 C

²⁾ ib. 1240 C.

pe „*Celestin păzitorul credinței ecumenice*” și se alătură „membrele capului”. Preotul roman, Filip, nu pregetă a expune pe larg motivele de ce sentința adusă de sinodul cirilian trebuie să rămână: pentru că așa a decis episcopul Romei, „care e urmașul fericitului ap. Petru, care toată lumea știe, că a primit puterea de-a lega și-a deslega în întreaga Biserică și cheile împărăției lui Dumnezeu. Petru trăiește prin urmașii săi!” Sinodul adresează scrisoare împăratului și alia poporului din Cp, spunând, că Nestorie e depus de către Sinod, pentru că așa a hotărât cel dintâi între episcopi, Celestin al Romei celei mari. Teodosie nu avu decât să aproabe *depunerea și excomunicarea patriarhului său din Constantinopol și să-l exileze în Petra Arabiei, apoi în marea Oază a Egiptului, de unde Nestorie până la sfârșitul vieții sale a tot apelat la Papa dela Roma.* (cf. Liber Heraclidis din 450).

Așa s'a terminat cauza ereticului patriarh din Constantinopol, în care se vădi încă odată prestigiul autoritar al Bisericii romane.¹⁾

Acest prestigiu suveran în chestii de credință și disciplină bisericească îl mărturisesc și cei doi istoriografi bisericești de pe aceste vremuri, Socrate și Sozomen, cari spun că așa e „ecclesiastica regula” că nimic nu stă ce nu admite și nu aprobă episcopul bisericii romane. Aceștia sunt laici, advocați amândoi, și nu mărturisesc decât credința universală a Bisericii de pe vremea lor.²⁾

F) Cazul lui Eutihie. Sinodul din Calcedon.

Tulburările cauzate de erezia arhimandritului grec din Constantinopol, Eutihie, pun în lumină deplină credința Bisericii universale dela începutul veacului V despre primul papal din vechea Romă, credință confirmată în mod solemn și prin *sinodul ecumenic al pătrălea*, dela Calcedon (451).

Eutihie, arhimandritul unei mari mănăstiri din Constantinopol ce număra 300 de călugări, om cu mare vază și trecere la Curte, îndeosebi înaintea ministrului Crisafios, vine acuzat înaintea episcopului său din Constantinopol, pașnicul Flavian, de către Eusebie episcop de Dorilea (Frigia salutară), de-a nu avea doctrină ortodoxă referitor la persoana lui Isus Hristos, în care admite numai o natură și o persoană.

Flavian primește acuza, ca de silă, și sinodul adunat în jurul lui citează pe Eutihie, pe care-l găsește eretic. Sinodul îl depune din preoție și-l catirisește. Eutihie pe loc apelează la conciliile din Alexandria, Ierusalim și Roma. Avem scrisoarea lui Eutihie către Leon Papa Romei în care se plânge că l-au osândit pe nedreptul, fără a-l ascultă; cere dreptate dela el.³⁾

Papa, în loc de-ai răspunde lui Eutihie, îndreptează o scrisoare către împăratul de-atunci Teodosie II, în care-i face aspre muștrări lui Flavian, patriarh la Cp., care în o afacere de credință așa gravă, nu i-a raportat nimic. Tot atunci îi scrie și lui Flavian o scrisoare, din care e bine să ne semnăm câteva pasagii. El muștră că el, Papa, trebuie să afle despre tulburările din Cp. din o scrisoare a împăratului. Se miră de aceasta neglijență a lui Flavian, când el trebuia mai întâi să raporteze cu grabă despre tot ce s'a petrecut. „*Miramur... et non potius procurasse ut primitus non insinuatio tuae relationis instrueret.*”¹⁾ Papa îl somează să prezinte actele procesului „*Facti tui nosse volumus rationem et usque ad nostram notitiam cuncta deferrit.*”

Indată ce fu expedată această scrisoare din Roma, sosi și raportul lui Flavian cu *dosarul* (gesta) întreg, rugându-l pe Papa să l comunice episcopilor săi („omnibus qui sub tua reverentia constituti sunt episcopis”).

Apelând Eutihie și la împăratul Teodosie, acesta, neașteptând judecata Romei, convoacă un sinod, care-l credea mai potrivit pentru restabilirea păcii. Astfel căpătă ordin episcopul Alexandriei, *Dioscor*, să se prezinte cu zece metropolii și zece episcopi; tot așa și toți ceilalți episcopi ai provinciilor imperiului răsăritean, unde domnea Teodosie II. În Apus domnea Valentinian III. Teodosie ținu mult să ia parte la acest sinod și *Papa Leon în persoană*. Dar acesta nefiind precedent ca Papa să fi mers la un sinod la simplul ordin al unui împărat, trimite numai delegați, cari să-i țină locul. În acest înțeles scrie Papa Leon lui Teodosie și lui Flavian. Această epistolă către Flavian,²⁾ care e un model de claritate și precizie în ce privește expunerea Cristologiei creștine, a ajuns să fie celebră, întrucât ea ajuns să fie în întreaga lupta aceasta a dreptei credințe împotriva ereziei eutihiane *piatra de încercare și măsura ortodoxiei*. Papa dă scrisoare delegaților săi și către sinodul care se ntrunește la porunca împăratului, în care cere ca credința să fie satorită în senzul epistolei Sale către Flavian³⁾.

Astfel se întruni la ordinul împăratului sinodul la Efes, numit în istorie *tălhăria dela Efes*. (Vorba e a Papei Leon). Sinodul se constituie așa că ajunge președinte *Dioscor al Alexandriei, vrășmaș de moarte lui Flavian* al Cp. Lângă sine pune pe Iulie, șeful delegației romane. Indată după deschidere, delegații Papii, cari nu înțelegeau nici o boabă grecește, cerură să se citească scrisoarea lui Leon către Flavian. Dioscor prin o abilitate rafinată, abuzând și de neștiința delegaților papali, evită această cerere, ce delegații o repetară *de șapte ori* în decursul de-

¹⁾ Vezi întreaga corespondență și actele ref. la sinodul din Efes la Mansi tom. 4.

²⁾ cf. Batiffol, o. c. p. 411 urm.

³⁾ Inter ep. s. Leon ep. 21.

¹⁾ ap. Iaffé 420, 1.

²⁾ Iaffé 423.

³⁾ Iaffé 427.

sbaterilor. Camarila orientală în frunte cu Dioscor în-
toarse lucrurile pe dos: în loc să fie osândit Eutihie,
pe care-l găsi eretic piscopul său Flavian și al Ro-
mei, ei osândesc pe Flavian și pe acuzatorii lui
Eutihie, depunându-i pre toți: pe Flavian al Constan-
tinopolului, Eusebie de Dorilea, Teodoret al Cirului,
Ibas al Edesei, ș. a. amenințând cu foc și moarte pe
toți cei ce ar mărturisi în Hristos două naturi. Dele-
gații Papii n'au subscris aceste mișelii; dela Efez
abia am putut scăpa însă cu viața, ducând cu sine ape-
latele celor osândiți.

*Flavian, Eusebie, Teodoret
apelează la Roma.*

Nenorociții episcopi orientali, între ei *Flavian*
episcopul sediului impierial, maltratați de proprii lor
colegi n'auvură unde căuta scăpare decât la Roma
sf-lui Petru. Sunt de o ațușie pătrunzătoare epistolele
acestor neîndreptățiți, prin cari se întorc către Papa
Leon. Să le spicuiim.

Flavian al Constantinopolei scrie aproape în
aceiași termeni ca odată sf. Atanasie. Desfășoară
Papii situația tulbure din Răsărit; intervenția Romei
e necesară. Expune apoi violențele de cari avu parte
când declară în sinodul lui Dioscor că apelează la
Roma. „*Me appellante thronum apostolicae sedis
principis apostolorum Petri et universam beatam
quae sub sanctitate vestra est synodum*, statim me
circumvallat multitudo militaris“... și voind el să se
refugieze în biserică, l-au oprit. Și-acum îl țin sub
escortă ca să nu poată referă despre toate la Papa:
„ne valeam universa mala quae erga me commissa
sunt *ad vos referre*“¹⁾. Patriarhul Constantinopolei
vorbește către Papa Romei celei vechi *ca și către
un părinte*. *Flavian* continuă conjurând pe Papa să
nu lase să piară constituția bisericească și dreapta
credință: — „ne obdormire patiamini super his...
afferre medicinam horribili huic vulneri“.

CRONICA.

— *Predici la Catedrală*: Duminecă în: 21, On. Aug.
Cosma. 25 Bunavestire: Revs. Ilie Stan, canonic. 28
Duminica Floriilor II. Dr. Iacob Radu.

— *Conferințele religioase* se continuă la școala
normală din str. Dimitrie Cantemir No. 3. Duminecă
în 14 Martie a vorbit d. prof. Augustin Cosma în sin-
tea unui public foarte numărös și select. Duminecă
în 21 va vorbi d. prof. Dr. Nicolae Flueraș despre
morala evanghelică și morala laică arătând diferența
între ele și temeiurile lor. Duminecă în 28 va vorbi
d. prof. Gheorghe Berna despre viața și activitatea
marelui apostol al neamurilor sf. Pavel care e un
strălucit model de jertfă pentru religie.

¹⁾ v. Batifol, o. c. p. 514

— *Extinderea jubileului la toată lumea*. Odată
cu numărul de azi al „*Vestitorul*“ s'a trimis la ad-
resa tuturor parohiilor în plic circulara colectivă a
episcopatului nostru român unit cu Roma, în care se
expune felul cum trebuie sărbătorit jubileul extins de
Fericitul Părinte al Romei la întreaga lume catolică.
Circularii îi este anexată și scrisoarea Sf. Părinte
către toți episcopii lumii catolice. On. preoțime e
îndemnată să scribeze cu toată însuflețirea acest eve-
niment atât de bogat în roade spirituale. Un studiu
bun despre jubileu vor găsi în Nr-ii 3, 4, 5, 6 ai re-
vistei noastre din anul trecut.

— *Au murit doi Cardinali*. Cardinalii Cagliero
de 88 ani și Sij de 70 ani, amândoi italieni, au re-
posat în luna Februarie.

BIBLIOGRAFIE.

— *Saint Theodor Studite L'homme et l'ascète*,
daprès ses catechèses — e titlul celei mai recente
lucrări publicate de valorosul Institut oriental din
Roma, în care ni se face cunoscut din operele sale
acest mare personaj al bisericii noastre orientale. Se
știe că acest sfânt, deși ortodox, a fost mare catolic.
Prețul 8 Lire.

— *Cetii interesante carte a d-lui Mariu Theo-*
dorian-Carada: Sofia Svetșin, în care ni se face
cunoscută ca într'un roman, istoria acestei mare
convertite ruse. Prețul 8 Lei la librăria Seminarului
teologic-Oradea.

TIPIC.

21 Martie, *Dumineca a V-a a S-flui Post* și S. Păr. Iscob
episcopul v. 8.

Sâmbătă la însurat pe 6, ale inv. 3 și ale Triodului 3.
Măr. Și-acum, dogm. v. 8. Intrat. Prohimenul zilei. Stihovna inv.
Măr. Și-acum la Triod. Troparul inv. Mărire: Trop. Triodului Și
acum. a Năc. v. 1.

La Mănecat, Trop. ca *Sâmbătă scl* ale inv. Ev. și lumin.
inv. a 8-a *Catavisia*: *Deschide-voiu* . . . scl.

La S Liturghie, Fericirile v. 8. După intrat Trop. inv. Măr.
Și-acum. Condacul *Tr odului*. Apost. și Evangh. *Duminecă a V-a*
din Post. scl. ale *Liturghiei S Vasilie*.

La însurat (22 Martie S. Mărt. Vasile) pe 6, ale omilinței
dela 2 al Triodului și ale Mineiului 2. Măr. Și-acum a Mineiului,
Intrat. Stihovna cu Măr. Și-acum din Triod. scl. ca de obicei
în S Post.

Joi la 25 Martie. Bunăvestire.

Miercuri la însurat pe 3 cu Mărire Și-acum ale sârb. din
Mineiu. Intrat. *Poreții*. La Litie Stihia în luna a șasa . . . v. 1.
Mărire Și-acum: „*Binevestește* . . . v. 2. Stihovna cu Măr. Și-
acum. ale sârb. *La binecav*, pâiniilor Trop. sărbătorii scl.

Joi la Mănecat, Trop. sârb. Măr. Și-acum a Născ. v. 4.
Sedelnele sărbătorii. Polieleu cu pripele sârb. Antifoanele v. 4.
Prohimenul sărbătorii din Mineiu. Evangh. sârb. (pag. 212. dela
Mănecatul din 8 Sept.) *Catavasiile Bunevestiri*. La cânt. IX. *Ir-*
mosul cu pripele din Mineiu. Lumină cu Măr. Și-acum ale sârb.
La laude pe 4 cu Măr. Și-acum ale sârb. *Doxologia*.

La S. Liturghie. La intrat Măr. Și-acum : a Născ. Așa de la cânt. a 3-a din canonul sărbătorii. După intrat Trop. sărb. Măr. Și-acum. Conda sărb. Apostolul și Evanghelia sărb. din 25 Martie. scl. ale S. Liturghii a S. Ioan.

La însărat (26 Martie Soborul mai marelui voievod Gavriil) pe 6, ale sărb. 3 (la Sthoavna vecerniei dia 25 Martie) și 3 cu Măr. Și-acum din Mineiu. Sthoavna cu Măr. Și-acum de Joi d. m. dinaintea Dum. stălpărilor. Trop. sărb. din 25 Martie opust.

28 Martie. Dumineca Floriilor. Incepe pătimarul.

Sămbătă la însărat pe 5 cu Mărire Și-acum ale Duminecii din pătimar. Intrat. Paremi. Sthoavna și Măr. Și-acum a Duminecii. La Litie : Sthira 1, cu Măr. Și-acum a sărb. La binecuv. păinilor trop. sărb.

Duminecă la mâncat. Trop. sărb. Măr. Și-acum. a Născ. Sedelnele sărb. Polieleu cu prip. Antif. v. 4. Prohim sărb. Evangh. Duminecii. După evanghelia binecuv. stălpărilor. Apoi Măr. Și-acum. Astăzi . . . Sthira : „Astăzi darul“ . . . Catavasiile scl. ale Duminecii din Pătimar.

La S. Liturghie. Pentru rugăciunile. La „Mântuește-ne“ . . . „cel ce a șezut pe mânzul astnei“ . . . La intratul mic în loc de fericiri și apoi în loc de „Veniți“ ; Trop. sărb. După intrat Măr. Și-acum. Condacul sărb. Sfinte D-zeule. Ap. și Ev. Dum. Florilor scl. ale lit. S-lui Ioan.

La însărat pe 3. Intrat. Prohimen : „Iată acum“ . . . scl. ca în celelalte Dumineci ale Postului. La Dupăcinarul mic se va cânta Canonul din Pătimar.

N. B. Lună, Marți și Miercuri în săpt. pătimilor, dimineață se va oficia Utrenia și ora I apoi orele canonice, împuțtoarele și însăratul cu Liturghia S. Grigorie.

— Mișd —

Schițe de predici.

A) Dumineca V. în Post.

Despre Mărturisire.

„De vom mărturisi păcatele noastre, credincios este și drept ca să ne ierte păcatele...“ (I. Ioan I, 9).

Introd. Asămănarea noastră cu fiul rătăcit Căți l-am urmat în păcat, să-l urmăm și în întoarcere.

Tract. I. Mărturisirea e de lipsă. a) Păcatul e boală, mărturisirea arătarea boalei. b) Mărturisirea e o scândură de scăpare, când năta sufletului s'a nimicit. c) Dacă ne doare ceva, ne ușurăm povestind unuia, care ne compătimește. d) Mărturisirea este termometrul iubirei. Nu este destul să plângem în ascunzișurile noastre, nu e destul să fie păcatul nostru înaintea noastră totdeauna ; „Lasă să știe neamurile păcatul lui David și bunătatea și mila înduratului Dumnezeu“. Maria Magdalena, Sf. Augustin au făcut pocăinta publică.

II. Mărturisirea e de origine dzeiască. Invățătura Sf. Biserici despre porunca lui Hristos, că toți cari după Sf. Botez au căzut în păcat greu și păcatul lor vor mărturisi înaintea preotului, cum se cade, vor fi deslegați prin puterea primită dela Hristos. „Cărora veți ierta păcatele vor fi iertate.“ — Conciliul tridentin „Iot cel ce ar zice că mărturisirea nu e dela Dumnezeu,

și nu dela Dumnezeu ar fi de lipsă spre mântuire. . . că ar fi o invențiune omenească — să fie anatimizat“. Praxa Sf. Biserici în veacul I. În nen. Tertulian.

Inch. Că la Dumnezeu este îndurare și multă mântuire la El. Ps 129.

B) Bunăvestire.

„Și Cuvântul trup s'a făcut și s'a sălășluit întru noi“. (Ioan I. 14).

Introd. Sărbătoarea aceasta este o temelie a credinței noastre. Întruparea lui Hristos este taina iubirei și bunătații lui Dumnezeu.

Trad. Sărbătoarea de azi arată :

În Preacurata pre mama lui Dumnezeu. a) Sinodul din Efez. b) Onoarea în care lumea încunjură pre Preacurata. Numai demnitatea lui Dumnezeu e mai mare, decât a Preacuratei. Persoana lui Hristos, deosebită de a Tatălui, a voit să fie supusă Preacuratei. „Și era supț ascultarea lor“. Luc. II, 51. „De ce să ne mirăm mai mult de ascultarea Fiului său de demnitatea mamei“. Sf. Bernard.

II. arată în noi pe fii lui Dumnezeu. „Vedeți ce fel de dragoste ne-a dat nouă Tatăl, ca fii lui Dumnezeu să ne numim și suntem“ I. Ioan III. 1. Tatăl lui Hristos este Tatăl nostru. Rugăciunea Domnului Moștenirea vecinică.

Inch. Să onorăm pre Preacurata, Mama noastră. Să ne erălăm vrednici de o așa mare vrednicie.

C) Dumineca Floriilor.

„O ana, bine e cuvântul celce vine întru numele Domnului“. (Marc. XI. 9).

Intr. Isus plânge asupra Ierusalimului, că vede căderea lui.

Tract. I. Vna Ierusalimului. Ierusalimul de multeori l-a văzut pe Hristos. Pilda lui, învățătura, minunile Lui, Ierusalimul a rămas împietrit. „De ai fi cunoscut cel puțin în zilelele aceste ce-ți servesc spre pacea ta“. Căderea Ierusalimului. Soartea poporului Iidovesc.

II. Să medităm starea noastră sufletească. Asămănarea noastră cu Ierusalimul. Prin botez am fost primiți fii ai lui Dzeu. Am auzit multe de Hristos, știm minunile lui. În mărturisire, în cuminicare. L'am văzut, L'am gustat : „Gustați și vedeți că e bun Domnul“. Am primit binefăcerile lui cele multe. În școală, în biserică l'am cunoscut pre El. Suntem oare mai buni ?

Inch. De am cunoaște cel puțin acum în zilelele aceste sfinte ce ne servesc spre pacea, spre mântuirea sufletului nostru.

— Ami —

POȘTA RED. ȘI ADM.

Abonamente achitate : Off. par. Supurul-de-jos, Tătărești, Sanisluă I, Fegernic, Viile-Satu-Mare, Sănlazar, câte 120 Lei, Borozel, 60 Lei, Tr. Marian Oradea, Rusu Grigorie Oradea, Bulgăr Gheorghe Oradea, Dem. Mărian Beiuș, Marianum Cluj, Georgescu Constanța, Boca Mihail, Oradea câte 120 Lei, Iosif Pal Luzzi-Călbogăra 180 Lei, d-l Man Iuliu ing. Oradea 200 Lei pe anul 1926.

Va apărea

încurând în broșură studiul Părintelui dr. Al. L. Tăutu despre **primatul Papilor în istorie și'n Evangheliie**. Prețul 40 Lei (peste 200 pagini) la Admin. „Vestitorului“. Fiind exemplare puține, comandați înainte.